

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2682/2024
07.11.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хаџића, Драгане Миросављевић, Добриле Страјина и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миљан Филиповић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државни правобранилац са седиштем у Београду, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2059/24 од 15.05.2024. године у седници одржаној 07.11.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда Београду Гж1 2059/24 од 15.05.2024. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2059/24 од 15.05.2024. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 1522/23 од 19.03.2024. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду, на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1522/23 од 19.03.2024. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца АА из ..., па је обавезана тужена Републике Србија – Министарство унутрашњих послова да тужиоцу, на име неисплаћених зарада за период од априла 2020. године до новембра 2023. године исплати укупан износ од 1.683.354,51 динара и то у појединачним износима ближе одређеним овим ставом изреке, са законском затезном каматом почев од дана доспелости сваког појединачног износа до коначне исплате, као и да у корист тужиоца уплати доприносе за обавезно социјално осигурање на наведене износе неисплаћених зарада, и то доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, доприносе за здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање и доприносе за осигурање за случај незапослености Националној служби запошљавања. Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиоцу, на име трошкова парничног поступка исплати износ од 291.432,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана када наступе услови за извршење па до исплате. Ставом трећим изреке одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка, као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2059/24 од 15.05.2024. године одбијена је, као неоснована, жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 1522/23 од 19.03.2024. године и одбијени су, као неосновани, захтеви тужиоца и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучује у складу са одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Испитујући испуњеност услова за одлучивање о изјављеној ревизији, применом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23), Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о изјављеној ревизији, као изузетно дозвољеној, ради уједначавања судске праксе.

Врховни суд је испитао побијану ревизију, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, па је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је засновао радни однос код тужене на основу конкурса из 2008. године на радном месту полицајца, на основу решења о пријему у радни однос на неодређено време које је формално потписао и које му је стављено на увид 2009. године, након обављених лекарских прегледа и положеног писаног теста, али му том приликом није уручено решење. Место рада тужиоца је у Косовској Митровици, где је радио на обезбеђењу зграда, школа, верских објеката, важних и ванредних догађаја, а које послове и даље обавља за потребе тужене. У спорном периоду непосредни старешина тужиоцу је био ББ, од кога је добијао радне налоге дан унапред о конкретним радним задацима за наредни дан и коме је подносио усмени извештај о раду из безбедоносних разлога. Плата је тужиоцу редовно исплаћивана до јуна 2013. године, од када је исплата обустаљена, али он и даље фактички обавља послове исте врсте, али смањеног обима у односу на период пре јула 2013. године, није му достављено решење о престанку радног односа нити је упућено обавештење да му је радни однос престао, већ он и даље фактички ради, јер му је од претпостављених саопштено да настави са радом. Висина тужбеног захтева утврђена је из налаза и мишљења судског вештака од 15.01.2024. године, у складу са којим је тужилац коначно определио тужбени захтев.

Нижестепени судови су из утврђеног чињеничног стања закључили да тужиоцу није престао радни однос на законом прописни начин, с обзиром на то да тужена није донела решење о престанку радног односа тужиоцу, а што је била у обавези да учини у складу са одредбом члана 185. Закона о раду, па имајући у виду да тужиоцу није исплаћена плата са додацима на плату у спорном периоду, а у ком периоду је био радно ангажован код тужене и обављао фактички рад, нижестепени судови су, применом члана 154. и члана 172. Закона о облигационим односима, обавезали тужену да тужиоцу накнади штету.

Према становишту Врховног суда, побијана одлука није у сагласности са судском праксом овог суда заузетом у идентичној чињеничној правној ситуацији, нити су нижестепени судови, ради правилне примене материјалног права, потпуно утврдили чињенично стање.

Одредбом члана 195. Закона о раду („Службени гласник РС“ 24/2005...32/2013), прописано је да против решења којим је повређено право запосленог или када је запослени сазнао за повреду права, запослени, односно председник синдиката чији је запослени члан, ако га запослени овласти, може да покрене спор пред надлежним судом. Ставом 2. је прописано да је рок за покретање спора 90 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права.

Приликом доношења побијане одлуке нижестепени судови нису применили цитирану одредбу, па самим тим нису ни испитивали да ли је тужба поднета у законом предвиђеном року. Ово је од значаја за правилну примену материјалног права, имајући у виду да из изведених доказа произлази да је тужилац већ након јуна месеца 2013. године имао сазнање да је тужена обуставила исплату накнаде за обављени рад, те да је обустављена и уплата доприноса за здравствено осигурање. Такође, од значаја за правилну примену члана 195. Закона о раду је и чињеница да ли је тужилац одјављен из евиденције Фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала Косовска Митровица и када, с обзиром да је релевантан моменат сазнања за повреду, независно од тога што није донето решење о престанку радног односа. У том случају, неопходно је у зависности од момента сазнања за повреду права на коју се тужбом указује, оценити да ли је протекао рок за подношење тужбе из члана 195. Закона о раду. Поред тога, без обзира на чињеницу што тужилац није тражио да се утврди да је у радном односу код тужене, у првостепеном поступку није изведен доказ саслушањем ББ, за кога тужилац тврди да му је био непосредни руководиоца, односно да је од њега добијао радне налоге и подносио му извештаје о раду.

Имајући у виду да нижестепени судови нису примењивали одредбу члана 195. Закона о раду, због чега је чињенично стање постало непотпуно утврђено, нижестепене одлуке су морале бити укинуте, применом одредбе члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

У поновном поступку првостепени суд ће поступити по примедбама из овог решења, па ће применом одредбе члана 195. Закона о раду оценити да ли је евентуално наступила преклузија тужиочевог права која је предмет правне заштите у овом поступку. Када утврди ту чињеницу, од које зависи и право тужиоца на накнаду штете због изгубљене зараде, првостепени суд ће донети нову, правилну и закониту одлуку.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци, на основу члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић